

Försvarsutskottets betänkande

1975/76:22

med anledning av motion om åtgärder för att öka de värnpliktigas inflytande på de militära förbanden

I motionen 1975/76:264 av herr Måbrink (vpk) och fru Ryding (vpk) hemställs att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag i syfte

1. att sådan ändring vidtas i gällande lagstiftning, att de värnpliktiga garanteras rätt att utan begränsning kunna uttrycka sig i tal och skrift samt att inom förläggningarna på fritiden ordna politiska, fackliga och andra möten,

2. att rätt tillerkänns politiska och fackliga organisationer att på motsvarande sätt verka inom förläggningarna och öppet framträda genom möten, till vilka inga hinder för deltagande får resas,

3. att de värnpliktiga tillerkänns lagfäst rätt att som motpart i förhållande till förbandsledningar och försvarsdepartementet sammansluta sig i frivilliga intresseorganisationer med förhandlingsrätt i intressefrågor.

Utskottet

I motionen 1975/76:264 påstås att det råder total avsaknad av demokratiska fri- och rättigheter på de militära förbanden. Det kan enligt motionärerna inte längre tillåtas att det i det svenska samhället finns en ö som är totalt främmande för de demokratiska rättigheterna i övrigt i samhället. Därför måste – hävdar motionärerna – fullständiga demokratiska fri- och rättigheter införas på förbanden.

Redan av motionen framgår att det inte är så illa ställt inom det svenska försvaret som motionärerna vill göra gällande. Motionärerna nämner bl. a. samrådsförfarandet inom förbanden och de årligen återkommande värnpliktskonferenserna. Enligt utskottets mening är dessa exempel på samråd och debatt uttryck för allvarliga strävanden att ge de värnpliktiga ett reellt medinflytande på den egna verksamheten. Utskottet har nyligen i betänkandet FöU 1975/76:11 utförligt redogjort för dessa strävanden.

Med hänvisning härtill och till utskottets uttalanden i betänkandet FöU 1975/76:12 med anledning av en tidigare motion i samma ämne av herr Måbrink m. fl. (vpk) avstyrker utskottet bifall till motionärernas förslag.

Den nu aktuella motionen innehåller flera hätska utfall mot det svenska yrkesbefälet. Utskottet tar för sin del avstånd från dessa insinuationer och hemställer

att riksdagen avslår motionen 1975/76:264.

Stockholm den 24 februari 1976

På försvarsutskottets vägnar

PER PETERSSON

Närvarande: herrar Petersson i Gäddvik (m), Gustafsson i Stenkyrka (c), Gustavsson i Ängelholm (s), Glimnér (c), fru Sundström (s), herrar Karl Bengtsson i Varberg (fp), Brännström (s), Olsson i Asarum (s), Gernandt (c), Hedberg (s), Björk i Gävle (c), Konradsson (s), Svartberg (s), fru Ekelund (c) och herr Danell (m).